

Amb els títols d'arquitecte, enginyer i economista, en Josep Maria Bosch les ha vist de tots colors. Als 81 anys d'edat, aquest home d'ànima juvenil que ha conegut personatges del carisma de Salvador Dalí pot presumir d'haver estat testimoni de tota l'evolució arquitectònica del país. Fill de Girona, es va traslladar a viure a Barcelona, juntament amb la família, l'any 26.

"La guerra civil, per a mi la gran escola, va ser un desastre per a la meva família. M'hi van matar el pare i un germà, de manera que vaig haver de començar de zero, jo sol". I se'n va sortir, amb tant d'èxit que el primer curs de la carrera d'enginyeria **"alguns companys em pagaven perquè els fes classe"**, mentre que el segon curs **"em vaig fer càrrec de la direcció d'una acadèmia per preparar l'ingrés a la carrera d'enginyeria a la vegada que també estudiava a l'Escola d'Arquitectura"**. Assegura que els seus estudis li van ser **"molt útils: les parets de les escoles irradiaven ciència, l'ambient que s'hi respira ja et forma per ell mateix"**.

Va ser aleshores que va anar a estudiar als Estats Units: **"Havia estat el primer de la promoció en les tres escoles d'enginyeria industrial de l'estat. Encara recordo quan el ministre d'indústria, en José Antonio Suances, aleshores president de l'INI (Instituto Nacional de Industria), em va voler conèixer, per enviar-me a l'estranger. Als Estats Units vaig combinar la feina amb els estudis ja que, després de l'examen d'accés, vaig passar directament a l'escola de postgraduats del Massachussets Institute of Technology, on vaig tenir ocasió d'aprendre arquitectura amb Le Corbusier, Álvaro Aalto i Gropius, entre d'altres"**. Assegura que sempre s'ha sentit **"molt ben tractat"** a l'estranger: **"El català s'entén molt bé amb l'americà. Som molt semblants, tot i que durant l'època en què vaig arribar als Estats Units, durant els anys quaranta, ells gairebé no sabien on era Espanya"**.

En tornar a Catalunya, en un any va estudiar els tres cursos que li quedaven per acabar la carrera d'arquitectura, que aleshores durava nou anys. Aviat els americans van tornar a requerir els seus serveis: **"Mentre treballava com a Enginyer Director Tècnic Industrial del Consorci de la Zona Franca, l'AESB (Architects Engineers & Spanish Bases) em va recomanar que constituís una societat (Bosch Aymerich y Asociados, S.A.) perquè participés en el disseny per a la U.S. Navy de les bases de Torrejón i Rota, entre d'altres. Després d'això, vaig començar en ferm la meva col·laboració internacional amb Harris Bosch Aymerich, SA"**.

"La meva activitat s'ha desenvolupat per tot el món, a països com Nigèria i l'Àrabia Saudita, entre d'altres. He dissenyat ports a mar obert per a petroliers", aclareix el nostre protagonista. **"Una de les coses més complicades que he fet, en qualsevol cas, ha estat algunes instal·lacions de Rota, tecnològicament molt avançades tenint en compte l'època en què es van construir. Sóc l'autor del Cap Sa Sal, a Begur. També em vaig encarregar de l'hospital de la Puerta de Hierro, a Madrid, per a la confecció del qual vaig comptar amb l'assessorament mèdic del doctor Gregorio Marañón, una insigne persona. He fet moltes més col·laboracions a la**

capital espanyola; hi ha barris de Madrid que són gairebé meus. Al passeig de la Castellana he fet l'edifici de La Caixa i el de Caja Madrid, entre d'altres. He dissenyat autopistes per tot Espanya. Pel que fa a habitatges, m'he ocupat de la Vila Olímpica de Badalona i de moltes urbanitzacions: la primera d'elles, Monteclaro, a Madrid, va vendre els primers cent vint-i-cinc xalets el primer dia de venda".

Després de tants anys d'experiència, gran part d'ells treballant a l'estranger, el nostre protagonista està en condicions de fer una valoració de l'ahir i l'avui de Barcelona. Amb les seves explicacions, se'ns revela com tot un visionari: **"En tornar dels Estats Units, vaig fer com a projecte d'urbanisme de final de carrera el disseny de com seria la Barcelona del futur, i el que hi ha ara s'assembla molt a la meva idea. Aquesta ciutat ha experimentat un canvi espectacular. Gràcies als Jocs Olímpics, ens hem girat cap al mar, la qual cosa era molt important; no s'entenia que, amb una posició estratègica com la nostra, estiguéssim d'esquena al Mediterrani"**. Segons en Josep Maria, **"la capital catalana ha crescut de manera intel·ligent, si deixem de banda la catàstrofe que van representar els blocs de pisos construïts als anys seixanta. És inconcebible que, en aquell temps, es comencés a augmentar l'alçada d'immobles que es caracteritzaven per un estil arquitectònic determinat. Per adonar-nos de les dimensions d'aquell error, només cal mirar l'exemple de ciutats com Londres o París, on la uniformitat de les cases resulta molt agradable; o Singapur, on els gratacels encaixen perfectament en la frondositat del bosc tropical. És per treure's el barret"**. El nostre entrevistat té molt clar que **"l'arquitecte no deixa mai d'aprendre"** i una de les millors fonts d'aprenentatge consisteix a veure món: **"He visitat un munt de museus. En el darrer viatge que he fet dec haver tirat unes cinc-centes fotografies. Fa poc vaig estar tres dies a Londres i els vaig dedicar a passejar, a poc a poc, pels barris de la ciutat"**.

Tot i les grans obres en les quals ha treballat, quan li preguntem de quina se sent més satisfet, en Josep Maria ens diu: **"Una caseta que vaig fer per a un amic en un penya-segat, a la Costa Brava, que es comunicava amb la platja per un telefèric"**. I és que ell assegura que **"el que més m'agrada de la professió és el fet d'atorgar a cada obra una utilitat. De tota manera, faci el que faci, la feina de l'arquitecte ha de ser sempre estètica, i t'hi has de trobar bé. Aquesta darrera és l'obligació de l'arquitecte, mentre que l'enginyer s'ha d'ocupar de la funcionalitat"**.

I va ser gràcies a la feina que va conèixer la Maria Rosa, la seva **"compañya de tota la vida. Fa cinquanta anys que estem casats. Anem junts a tot arreu"**. I viatjant es van conèixer: **"En un vaixell, a Amèrica. Ella anava cap a Cuba, a casa dels pares, i jo a treballar als Estats Units"**. Ens manquen pàgines per relatar totes les aventures que en Josep M. Bosch Aymerich ha viscut tant pel que fa a la seva vida professional com pel que fa a la seva vida personal. I, tanmateix, ell ens confessa la seva **"frustració, per no haver fet prou. Si tinc salut no m'aturaré pas"**.

“El que més m’agrada de la professió és el fet d’atorgar a cada obra una utilitat. Faci el que faci, la feina de l’arquitecte ha de ser sempre estètica”

Josep Maria Bosch - Barcelona (Barcelonès)